

SZILÁGY SOMLYÓ

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 23 K, fél évre 14 K, negyedévre 7 K.
Egyes szám ára 60 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

Társzerkesztő:

B. JÓZSA GYULA.

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 50 korona.

Nyiltér soronként 4 korona.

→#← Magánhirdetések meg egyezés szerint. →#←

Magyarországi hírek.

Olasz szimpátia a magyarok irányában.

Bukarest, ápr. 10. Budapesten 39 hazafias egyesület, Pekár Gyula államtitkárral az élén, Monbelli olasz tábornoknak köszönetét fejezte ki Olaszországnak Magyarország sorsa iránt tanúsított érdeklődéséért. A tábornok biztosította a küldöttséget Olaszország jóakaratairól.

Az olasz kamarában Bergamo képviselő felhívta a kormányt, hogy legyen méltányos Magyarországgal szemben és szükség esetén javasolja a szerződés olyan módosítását, hogy a három milliónyi elszakított magyarság jogai kellő védelemben részesüljenek és hogy a Habsburgok visszatérésének gátat vessenek.

A magyar béke.

A liberális párt félhivatalosa, a „Victor” írja:

Megbízható forrásból Párisból Bukarestbe érkezett hírek szerint a békekonferencia elfogadta a román technikai szakértőnek a magyarok katonai feleleteire vonatkozó ellenjavaslatára tett ellenvetéseit.

Egyidejűleg ugyanezen forrásból arról is értesülünk, hogy a területi kérdésben a végleges döntés előtt Amerika választ várják. Azt mondják, hogy a területi kérdés felvetésénél Olaszország fenntartotta a maga álláspontját és ennek folytán még Wilson legmagasabb választ várják be.

„Ami minket illet — írja a lap, — a kérdést tisztázottnak látjuk. Ez a hír újból azt bizonyítja, hogy nem várhatunk senkitől semmit és a szövetségi politika csak úgy a legjobb, ha soha sincs szükség a szövetségeseinkre!”

A magyar kormány meghívja az angol és olasz munkásság képviselőit.

Az angol munkásság tudvalevőleg tiltakozott a magyarországi atrocitások ellen. A magyar kormány a legutóbbi minisztertanácsban elhatározta, hogy az angol és olasz munkásság képviselőit meghívja Magyarországra, hogy személyesen győződjenek meg a helyzetről.

Magyarországon — mondja a magyar kormány — nincsen munkásüldözés. Azokat, akik a bolsevizmus alatt kompromittáltak magukat, szigorúan a törvényes eljárás szerint vonják felelősségre.

Készülődések a tiszántuli választásokra.

A magyarországi választások egyik pártjának sem adtak abszolút többséget. Most nagy érdeklődéssel várják a felszabadult tiszántuli kerületek választásainak eredményeit. Ezek fogják eldönteni, melyik párt nyeri el a többséget. A választási mozgalmak már nagyban folynak.

Ötödik színházi hét.

Szerdán, április 7-én, Lakatos László Férj és felesége ment. Ez a budapesti légkörben játszó darab csaknem egyenértékű pendantja a szentpétervári légkörben játszó Feltékenységnek. Mindkettőben a külső cselekvény édes kevés, hanem annál több a belső élet, az érzéseknek és ítéleteknek szansezét viharzása. Az előadástól távozóban nagy sokát hallottunk „nem-tetszett” nyilatkozatokat. Mi ellenben néhányad magunkkal igen meg voltunk elégedve. A darabban is, az előadással is. A férjet Dorner játszotta magas művészettel; minden hangja, minden mozdulata előkelő és a belső élet hullámzásait igazában visszatükröző volt. A feleségnek lelke hajlongásait, érzelmeit és hangulátváltozásait szintén híven interpretálta Pálóczy. A feleség flirtjének cégtábláján jelentkező ifjú szerelmes vére láktetésénél minden fázisa a Sasváry forró játékában nyert találó színrehozatal. A házi barátnőt megkapó művészettel állította elének Németh. A férj férji elődjéből jőző alakot csinált a Galantay csöndesvéru, de ép azért találó és így hatásos humora. A Szentmiklósi kotnyeles szobalányában és Paschaly mereven hü inasában is élet lüktetett.

Csütörtökön, április 8-án, meleg színházi est. A jutalomjátékok elseje. A méltán kedvelt operette primadonnának, Patakynak impozáns ünneplése. Már a színen megjelenéskor óriási taps, sok szép virág és egyéb ajándékok. Azután ismét taps, kihívás, ujjazás nem egyszer. Színpadra került egy francia bohózat, Az ezred apja. A játék a legjobbak közül való volt. A címszerepben a Dorner jellemző ereje szikrázott. A művész (Miss Gitta) szerepében a jutalmazandó Pataky tündökölt. A harmadik felvonásbeli táncoktató a Moriart szépen játszó Gáspárral, elragadó volt. A többi női szerepek a Pálóczy, Fehér, Takács és Sándorfiné kezeiben jó kezekben voltak. A hősszerelmes hadnagy szerepében a Ruttká játékeleganciája nyert nyilvánulást. Az agg nagybácsit Sándorfi nehéz betegsége dacára is pompásan megjátszotta. Galantay teljesen kiaknázta a közjegyző mókás szerepét. A többi kisebb szereplők is jó ilyekezettel járultak hozzá az est sikeréhez.

Pénteken, április 9-én, tekintettel a gör. katolikusok és gör. keletiek Nagypéntekjére, nem volt előadás.

Szombaton, április 10-én, a második jutalomjáték, a Némethé. Méltó párja csütörtöki forró színházi estnek. Rengeteg taps, kihívás, csokor, ajándék a közkedveltségű művésznek. A Márta szerepe már önmagában is bájosan

meleg szerep; a Németh művészete igazán forróvá tette. Hasonlót mondhatunk a címszerepet betöltő Fehérrel is. Kettejüknek forró játéka a hatásosabb jelenetekben könyeket perzsel ki mindnyájunknak a szeméből. Bájos jelenség volt a Pálóczy Piroskája is. Kálmán és Ernő szerepében kedves szerelmes ifjak voltak Ruttká és Sasváry. A lelkeszt Dorner, az öreg bárót Gáspár jól jellemezte. A komikus „teendőket” közkedveltséget keltve, Dobrossy, Galantay és Sándorfiné kitűnően mókázta végig.

Vasárnap, április 11-én, népszimű, a Gyimesi vadvirág. Magdolnát Németh játszta, különösen a drámaibb jelenetekben nagy hatást érve el. Volt néhány szép énekszáma is. Ezek között legkedvesebb volt, a melyet a másik leány-szereplővel, Takácsossal együttesben énekelt. Takács a naiv leányt adta teljes kifogástalansággal. A szerelmes ifjak szerepében Ruttká és Gáspár jeleskedtek. Egyen-egyen s együttesben is pompás barangozócsaládot alakítottak Fehér, Dorner és Galantay. Sasvárynak sem egyénisége, sem szerepköre nem olyan, hogy eléggé keneteljes lett volna a páter szerepében.

Hétfőn, április 12-én, elől egy kis hatásos kabarészám ment. Harsányi Zsolt Színésznoje. Egy tudósszerű színész, kinek szerelmese egy ifjú orvos, ki tudja a nő baját, de titkolja előtte. A nő azonban megtudja a szomorú titkot s a feletti kétségbeesésében kivégzi magát. A színész szerepe erős drámai szerep, de játszója, Németh, szép sikerrel birkózott meg vele. Méltó partnere volt Sasváry. Egy beteg férfi mellékes szerepét Gáspár alakította kifogástalanul.

A rövid kis egyfelvonásos Biró Lajosnak egy 2 felvonásos „komédiája” követte, a Francia négyes. Egy házas pár két leányát egyszerre adja férjhez, még pedig nem összeillően. Egy mámorterhes éjszakán a sors véletlenül kicseréli az össze nem illőket. Ezen a véletlen kicserélődésen ütköznek meg a morált hajhászó szülők, a nagyszülők, sőt maguk a kicserélt párok is. Jelszóvá lesz, hogy „segíteni kellene e dolgon!” Két felvonáson keresztül ezen töprengnek s végül is abban egyeznek meg, hogy megnyugszanak a kicserélődésen. Ez a darab. Csak arra jó, hogy négy pár színésznek megpróbálójá legyen, hogy tudnak-e megjátszani egy-egy különös alakot. Dorner apja és Galantay nagyapja, valamint Pálóczy anyja és Fehér nagyanyja, nemkülönben Ruttká és Sasvári szerelmes ifjai, valamint Takács és Németh eljegyzett kisasszonyai egyéniségeiknek és szerepeiknek megfelelően jók voltak.

Kedden, április 13-án, harmadik jutalomjáték. Melegségben csöppet sem hátrább álló a két elsőnél, — sőt talán melegebb valamennyivel. A jutalmazandó az izig-vérig színművész, Dorner. Közvélemény szerint érdemlője zsufolt háznak, sok tapsnak, virágnak s egyéb jutalomnak. Színpadra került a Schubert-féle triász értékre nézve közbeeső tagja, a Médi. A jutalmazandó Tschöll papát játszta frenetikus hatással. Jeleneteinek mindenikét művészileg dolgozta fel; de legjobban hatott azon jelenetével, a hol ölében kis unokáját dalszóval altatja el. De nemcsak a közönség ünnepelte őt, hanem színésztársai is, a kik mindnyájan, élükön a Médit játszó Pataky primadonnával, vállvetve versenyeztek egymással, hogy mentől odaadóbb és kidolgozottabb összeloadást nyújtsanak. Jögyezetüket siker is koronázta. Sajnáljuk, hogy

társúke miatt nem méltathatjuk külön-külön a velük játszóik érdemeit. Fogadják együttesen elismerésünk palmáját.

Referens.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Vármegyénk új prefektusa. Hir szerint Szilágyvármegye prefektusává Serbán Miklós volt magyar országgyűlési képviselőt nevezték ki.

— Lemondottak az összes prefektusok. Kolozsvárról április 9-éről jelentik: A tegnapi nap folyamán jelentkeztek Maniu Gyulánál a Consiliul Dirigent által igazgatott összes területek prefektusai és szolidaritásukat fejezve ki személyével és politikájával szemben, valamenynyien átnyújtották neki lemondásukat. Maniu megköszönte nekik ezt a különösen megtisztelő bizalmat és arra kérte a prefektusokat, hogy vezessék mindaddig az ügyet, míg Bukarestből lemondásukra vonatkozólag intézkedés nem történik. A prefektusok ezután megbeszélték Maniuv a politikai helyzetet, este pedig a New-York szállodában bankettet rendeztek tiszteletére.

— A nyelvrendelet végrehajtása. A K. T. hivatalos lapja rendeletet közölt az anyakönyvekbe bejegyzett nevek helyesírásának kiigazításáról. A rendelet szerint az anyakönyvi hivatalok a felek kérelmére a román neveket a román ortográfia szabályainak megfelelőleg kijavítani tartoznak.

— 15 millió hadikárosultaknak. Bukarestből jelenti a Damian távirati ügynökség, hogy a minisztertanács a kormányzótanácsnak még Maniu elnöklése alatt történt előterjesztése alapján Csik, Szilágy, Arad, Bihar és Szatmár vármegyék háborús károsultjainak 15 millió koronát szavazott meg, mely sürgősen kiosztásra kerül.

— Zsibói papválasztás. A zsibói református egyházközségben április hatodikán folyt le a papválasztás. A választógyűlés egyházi elnöke Kádár Géza zilahi lelkész, világi elnöke pedig dr. Perjessy Mihály kuriai bíró, egyházmegyei tanácsos volt. Az egész templomot betöltött nagy választóközönség egyhangú lelkesedéssel választotta, illetve hívta meg papjává a Zsibón már több idő óta a lelkesi teendőket püspöki megbízásból ellátó Csutak Károly zilahi segédlelkészt. Dr. Boronkay Béla, a volt zsibói pap 1918. év végén hivatkozott minden értesítés nélkül otthagytatta a helyre elhárított. Tovább volt az egyház pap nélkül egy évvel, mely idő alatt az eltávozott lelkész semmi hírt nem adott magáról. Hosszas eljárás után az egyházi felsőbb bíróság Boronkayt állásától megfosztottának mondotta ki, csak ezután lehetett a lelkesi állást betölteni.

— A kedvezményes vasúti igazolványok érvényességét a C. F. R. központi igazgatósága újabb rendelettel meghosszabbította. A rendelet értelmében az 1919. évre kiadott, vagy lebeglyezett arcképes igazolványok díjmentes utazásra szóló jegyek és utalványok 1920. június 20-ig érvényesek.

— Lépfene és sertésvész elleni ótasokat végez városunkban a biharszéplaki hatósági állatorvos.

— Hatósági kékkő. A Hangya fogyasztási szövetkezet helyiségében a hatósági kékkő (rézgálic) szétosztása folyamatban van. A szétosztás a polgármesteri hivatalban kapható utalványaikra vehetik ki illetményeiket, kilegramját 32 koronájával.

— Wiener ur viccel: publikum pukkan. Eszünkbe jut a boldog gyermekkorból Abc-és könyvünknek egyik olvasást tanító gyakorlatából egy pattogó mondás, melyet mi gyermekek szajkószzerűleg hadargattunk: „Tini üti Mimit; Mimi ri!” A tanító sem mondta, nekünk pedig hogy is jutott volna eszünkbe, hogy ebben a mondásban tulajdonképpen a méltatlan bántalmaztatásnak gyáva eltűrése nyer preguans kife-

jezést. Az iskolapadoktól kezdve mostanig, az élet, az a kegyetlenségben soha ki nem fáradó iskolamester tanítgatott sokféle kifejezéseire a méltatlanul szenvedett erőszakoskodások meghunyászkodott elviselésének. A legutóbbi időkben — a cimbe tett ígékben — egy új ilyféle kifejezést tanulhatott meg Szilágyosomlyó város villanyvilágítást élvező (!) közönsége. Ezelőtt néhány héttel, vagy talán hónappal is, megjelent a várostól megvett s magán tulajdont képező Lajos-malomban egy Wiener nevű ur és ott (talán a társtulajdonosság címén) átvette a villamáramszolgáltatási üzem felett való korlátlan parancsnokságot. És azótól ez a jó ur egyéb mulatságainak gyakran megeső fogyatékján egyébbel sem mulattatja magát, mint azzal, hogy vekszálja a jámborul fizető áramhasználó publikumot. Mint egy modern Zeűsz, szemöldökeinek egyetlen rángásával áramot bocsát, inkább későn, mint korán és áramot megvon, inkább korán, mint későn. Olykor fűtten egyet és akkor, amint ő mondja, az üzem zavarba jön és hirtelen öndugába dől, maga után hagyva egyiptomi sötétséget. A publikum pedig reszkette végzi esti dolgait és fogvacogva lát olykor szórakozás után, mert soha sem tudja, hogy mikor huny el a Lajos-malomból áradó élet pila sugára s elvégre az emberi test legyőzhetlen tökéletlenségei közé tartozik, hogy az emberi szem nem bír a macskák, vagy a baglyok szemének tulajdonságával is. Ha aztán a publikumnak ilyenformán a kisebb-nagyobb áramszolgáltatási mizériák folytonos megismétlődése miatt pukkadozik a mája, — hát ezen Wiener ur csak elégedetten mosolyog. Hiszen célt ért: jól viccelt. A város előljárósága kellő módon pártját fogta a publikumnak s nem egy ízben komoly intelmekkel igyekezett reábirni a nagy férfit viccelődéseinek abbahagyására. De a komoly intelmek is csak részben értek el sikert; mert a viccedelő férfit részben kimosakodott készletben tartott szakmagyarázatokkal, részben javulási ígéretekkel menekült. Az ígéretek persze maradtak — ígéretek, vagy csak részben teljesedtek. Így pl. ha színházlátogatók megkimélését beígérte, az alatt nem értette a mozilátogatókét is és viszont megfordítva. A midőn pedig mindkét publikum figyelembevételére elkötelezte magát, ez alatt nem értette a színház után sétálókét és kávéházlátogatókét. Most pl. hagyja, hogy villamfény mellett végignézzük a mozi- és színházi előadásokat; de már ez előadások után vagy csak nagyon szűkösen, vagy egyáltalán nem szolgáltat áramot, holott kötelezve van legalább is a kávéházi zárórák végéig. Már 11 órákor, vagy valamivel azután megrándulnak sma bizonyos nagyuri szemöldökök, szegény villany egyet pislant s kisvártatva elalszik. Arról nem is beszélünk, hogy utcáink világítása oly skandalózan hiányos és silány, hogy alig több a semminél és hogy ennek egyik oka az, hogy Wiener urék uralma alatt az eddig is meglehetősen megfogyatkozott utcai körték nem hogy a kötött szerződés szerint kipótoltattak volna, de még jobban megfogyatkoztak. Lehet, hogy e tényben is a Wiener ur viccelő kedve nyilatkozik. Nem állítjuk. Annyi azonban kétségen kívül való, hogy a már nem egy ízben kiszolgáltatott komoly intelmek után és azoknak dacára még mindig égetően szükség van egy legkomolyabb és legvégső intelomre, a mely ha merőben keztyűtlen kézzel is, agyonfűsse a grasszálását a szomorú szállóigének: Wiener viccel, publikum pukkan.

— Köszönet. A 85 éves német nyelv- és zongoratanítónő ez uton mond halás köszönetet mindazon egykori kedves tanítványainak és a többi nemeslelkű emberbarátoknak, akik részére az utóbbi időben Bogdán Istvánné urnő ivén adakoztak. Adakoztak pedig: a román. kath. egyház a Szent-Antal perselyből 80 K, a magyar segélyező nőegylet 50 K, Lipcsey Gyula, Kállai Ferencné, Madarassy Sándorné, Csarnetz Józsefné 20—20 K, özv. Páskuj Józsefné 11 K, L. Sándorné, Nagy Sándorné, Brenner Ignác, Rom Varga Ferencné, Nemes Károlyné, Zsigmond Károly, a ref. egyház pénztára 10—10 K, Vass Mihályné 3 K, Némethy Zsigmond 2 K és N. N. 2 K. Összesen 305 K. A nemesen érző fenti adakozók ebbeli adományaikért találják föl jutalmukat azon benső öntudatban, hogy

adományaikkal egyidőre megédesítették a segélyezett agg nőnek sokszor keserű kenyerét.

— Színházi hírek. Ma, csütörtökön, a kiváló operette- és népszínműénekesnek, Ruttká Gyulának jutalomjátékául színre kerül a Tatárjárás; vasárnap pedig a közkedveltségű komikus művésznek, Galantay Zoltánnak jutalmazására A vén bakancsos és fia, a huszár, melyben Friei szerepét fogja játszani. Mindkét jutalomjátékra felhívjuk színpártoló közönségünk becses figyelmét.

— Eladó fa a Magurában. A város tulajdonát képező magurai erdőségben minden csütörtök napon haszonfák árvereztetnek, azon nali készpénzfizetés mellett.

— A legértékesebb ajándék. Az „Ellenzék”, Erdély legelterjedtebb, legrégebb és legtekintélyesebb lapja, a mai rettenetesen nehéz viszonyok között is mindent elkövet és minden áldozatot meghoz, hogy az erdélyi magyar kultúrának ezt a leghatalmasabb szócsövét fejlessze, erősítse és előfizetőinek, olvasóközönségének elismerését és szeretetét kiérdemelje. A lap előfizetőinek olyan kedvezményeket nyújt, amelyek az előfizetési díjaknak már magukban véve is tetemes ellenértékét képviselik. Így annak, aki az Ellenzékre legalább 2 hónapra előfizet, díjtalanul adja az kiadóhivatal az Ellenzék 1920. évi diszes naptárát, amelynek bolti ára 16 korona; aki 3 hónapra előfizet, naptárt és 3 kötet regényt kap ajándékba. Minden erdélyi magyar embernek amugy is kötelessége volna, hogy előfizetésével támogassa a magyar sajtó kulturális munkáját. Ezt a támogatást, amelyre az Ellenzék fokozott mértékben van ráutalva, a legrégebb erdélyi lap annál inkább megérdemli, mert hiszen az előfizetési díjakért a legjobb újságon kívül még ilyen értékes kedvezményeket is nyújt.

Egy megbízható ember szerény fizetéssel foglalkozást, esetleg állást keres. Cim a kiadóhivatalban megtudható.

Egy középtermetre való, kitűnő francia gyártmányu GUMMIDER eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Ötven kilogramm

szilvaiz (lekvár)

— kitűnő házi készítmény — kisebb tételekben is eladó. Hol? Megtudható a kiadóhivatalban.

Könyvnyomdánkban egy-két középosztályt végzett fiú tanulónak azonnal felvétetik.

Hirdetések

A „Szilágyosomlyó” részére jutányos áron vétetnek fel.